

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΘΕΜΑ:
LECTIO X

Δανάη Γεωργιάδου, Σύμβουλος Λατινικών, Β.Δ.
Μ.Α. στην Κλασική Φιλολογία

Υπεύθυνος ΕΜΕ: Πέτρος Πέτρου

ΜΑΘΗΜΑ X (Lectio Decima) Η ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑ

Μέλλοντα ρημάτων γ' και δ' συζυγίας και ρήματος sum

- ✓ Για την κλίση του μέλλοντα γ' και δ' συζυγίας βλ. ΛΓ σελ. 65
- ✓ Σύγκριση με τον μέλλοντα α' και β' συζυγίας
- ✓ Για την κλίση του μέλλοντα του sum βλ. ΛΓ σελ. 62

Ανώμαλο ρήμα fero, tuli, latum, ferre, γ'

Βλ. ΛΓ σελ. 89-90

✓ Τα ρήματα:

- pario, peperī, partum, parēre, γ': γεννώ
- accipio (ad + capio, cēpi, captum, capēre: παίρνω), accēpi, acceptum, accipēre, γ': (υπο)δέχομαι και
- interficio (inter + facio, feci, factum, facēre: κάνω), -fēci, -fectum, -ficēre, γ': σκοτώνω (βλ. μάθημα IX)

λήγουν σε **-io** (έχουν για χαρακτήρα του θέματος το **-i-**), **ανήκουν όμως στην γ' συζυγία**. Θα μιλήσουμε για την κλίση τους σε επόμενο μάθημα.

Λεξιλόγιο

Aeneas -ae, αρ.1: Αινείας / bellum -i, ουδ.2: πόλεμος / ingens -ntis: πελώριος, φοβερός / gero, gessi, gestum, gerēre, γ': διεξάγω, κάνω / in (πρόθ.) + αφ.: εν τόπω στάσις / populus -i, αρ.2: λαός / ferox -ōcis: άγριος / contundo (cum + tundo), -tudi, -tusum, -tundēre, γ': συντριβώ / mos, moris, αρ.3: συνήθεια, έθιμο / mores -um: ήθη, θεσμοί / is, ea, id (οριστ. αντ.): αυτός / inpono (in + pono: τοποθετώ), -posūi, -positum, -ponēre (+ αιτ. + δτκ.), γ': επιβάλλω / moenia -ium (pl.t.): τείχη (της πόλης) / condo, -dīdi, -dītum, -dēre, γ': κτίζω (cum + do, dedi, datum, dare, α') / caelum -i, ουδ.2: ουρανός / fero, tuli, latum, ferre, γ': φέρω / ad caelum fero: αποθεώνω / postea (επίρρ.): μετά / filius -i, αρ.2: γιος / regnum -i, ουδ.2: βασιλείο (δες rex – regina) / ab (πρόθ.) + αφαιρ.: από (εμπρόθ. προσδ. προέλευσης) / transfero, -tuli, -latum, -ferre, γ': μεταφέρω / munio, munīvi, munītum, munīre, δ': οχυρώνω / post (πρόθ.) + αιτ.: μετά / trecenti -ae -a: τριακόσιοι / annus -i, αρ.2: έτος / duo, duae, duo (αριθμ.): δύο / pario, peperī, partum, parēre, γ': γεννώ / qui, quae, quod (αναφ. αντ.): ο οποίος, που / lupa -ae, θ.1: λύκαινα / nutrio, nutrīvi, nutrītum, nutrīre, δ': τρέφω / Romanus -i, αρ.2: Ρωμαίος / de (πρόθ.) + αφ.: για, από / suus -a -um (κτητ. αντων.): δικός -ή -ό του, δικός -ή -ό τους / nomen, nomīnis, ουδ.3: όνομα / appello, appellāvi, appellātum, appellāre, α': ονομάζω / imperium -i, ουδ.2: εξουσία, αυτοκρατορία / sine (πρόθ.) + αφ.: χωρίς (άνευ + γεν.) / finis -is, αρ.3: τέλος / orior, ortus sum, oīri, αποθ. δ': ανατέλλω, γεννιέμαι, εμφανίζομαι / porta -ae, θ.1: πύλη / claudio, clausi, clausum, claudēre, γ': κλείνω / regnum -i, ουδ.2: βασιλείο / restituo, -stitūi, -stitūtum, -stitūere, γ': αποκαθιστώ, ξαναφέρνω / hic, haec, hoc (δεικτ. αντ.): αυτός / ut (σύνδ. παραβ.): σαν / accipio (ad + capio, cēpi, captum,

capere: παίρνω), accēpi, acceptum, accipere, γ': (υπο)δέχομαι / Iulus -i, αρ.2: Ίουλος / Alba Longa: Άλβα Λόγγα / Ilia -ae, θ.1: Ίλια, Ρέα Σίλβια / Romulus -i, αρ.2: Ρωμύλος / Remus -i, αρ.2: Ρώμος / Mars, Martis, αρ.3: Άρης / Martius -a -um: του Άρη / Saturnius -a -um: του Κρόνου / Saturnus -i, αρ.2: Κρόνος

Ενδεικτικές δραστηριότητες
(για την τάξη ή / και το σπίτι)

1. Να μεταφράσετε το κείμενο του μαθήματος στα Ελληνικά.
2. Να κλίνετε τα ρήματα στην οριστική του μέλλοντα: extrahō, claudō, nutrio
3. Να γράψετε στον ενεστώτα, παρατατικό και μέλλοντα τα εξής:

β' εν.: impono, punio

γ' εν.: restituo, appello

β' πλ.: gero, aperio

γ' πλ.: deleo, venio

α' πλ.: scriptito, audio

4. Να τοποθετήσετε τους ρηματικούς τύπους στον πιο κάτω πίνακα και να συμπληρώσετε αυτούς που λείπουν.

	Ενεστώτας	Παρατατικός	Μέλλοντας
laedit			
aperiebam			
gerent			
extrahetis			
narrabimus			
habes			

5. Να συμπληρώσετε τον πιο κάτω πίνακα.

	Αντίθετος αριθμός	Αφαιρετική ενικού	Γενική πληθυντικού
bellum ingens			
populos feroces			
mores			
eis			
caelum			
quos			
fine			
hunc			
tu			
regnum			
annos			

6. Να αναγνωρίσετε γραμματικώς τους πιο κάτω ρηματικούς τύπους.

geritis	
contundunt	
nutrire	
condidere	
appellabit	
restituētis	
ferebamus	
claudent	

7. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της πρώτης στήλης με αυτές της δεύτερης, με βάση τη συντακτική λειτουργία των λέξεων στο κείμενο του μαθήματος.

eis	υποκείμενο ρήματος
in Italia	επεξήγηση
postea	εμπρόθετος προσδιορισμός στάσης σε τόπο
filius	παράθεση
ab Lavinio	έμμεσο αντικείμενο
imperium	επιρρηματικός προσδιορισμός χρόνου
	κατηγορούμενο στο υποκείμενο
	εμπρόθετος προσδιορισμός προέλευσης

8. Να μεταφέρετε τις προτάσεις στον αντίθετο αριθμό. Μετά να μεταφέρετε τα ρήματα των προτάσεων στον παρατατικό και στον μέλλοντα (και στους δύο αριθμούς):

- α. Maritus ex vulnere cultrum extrahit et delictum punire parat.
- β. Novam urbem fundas et moenia magna condis.
- γ. Graeci milites cum Romanis militibus pugnant.
- δ. Post ingens bellum morem novum imponimus populo feroci.
- ε. Feminae pueros et puellas nutriunt.
- στ. Portas templorum non claudistis.
- ζ. Ille pudicitiam feminae laedit.
- η. Illi eam maestam inveniunt.

9. Να μεταφράσετε στα Λατινικά την πρόταση.

Μετά από πολλά χρόνια θα μεταφέρουν το βασίλειο και ο Αύγουστος θα έχει εξουσία χωρίς όρια.

10. Για τις πιο κάτω λέξεις να δηλώσετε α) ποια η ποσότητα της παραλήγουσας και β) πού θα τονιστεί η λέξη και γιατί.

Aeneas, ferōces, caelum, imperium

11. Να σκεφτείτε και να γράψετε, για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου, αν υπάρχουν λέξεις:

- ομόρριζες με αυτήν στα Αρχαία Ελληνικά και/ή
- παράγωγες από αυτήν σε νεότερες – νεολατινικές γλώσσες (Αγγλικά, Γαλλικά, Ιταλικά κτλ)

12. α) Τι προφητεύει ο Δίας για το μέλλον του Αινεία; Να συσχετίσετε το περιεχόμενο του μαθήματος Χ με τις περιπέτειες του Αινεία στο μάθημα ΙΙ.

β) Να εξηγήσετε ποια σημασία είχε για τους Ρωμαίους το να πιστεύουν ότι η εξουσία και το μεγαλείο της Ρώμης ήταν στοιχεία προαποφασισμένα και καθορισμένα από το πεπρωμένο και από τους Θεούς.